

PLANOVI I DOKUMENTI ZAŠTITE OD POŽARA

PLANOVI

Plan zaštite od požara izrađuje se za područje županije, grada i općine kao i za građevine, građevinske dijelove i druge nekretnine te prostore razvrstane u prvu (I.) i drugu (II.) kategoriju ugroženosti od požara.

Plan se sastoji od tekstualnog i grafičkog dijela, a uređuje način postupanja vatrogasnih postrojbi i drugih sudionika u akciji gašenja požara. Planom županije, grada odnosno općine prikazuje se stvarni broj, veličina, smještaj i ustroj vatrogasnih postrojbi odnosno dobrovoljnih vatrogasnih društava te njihova područja djelovanja i odgovornosti. Zajednički plan izrađuje se za više gradova i/ili općina za koje je izrađena jedinstvena procjena ugroženosti od požara u skladu s posebnim propisima. Plan se usklađuje nakon svake revizije procjene ugroženosti od požara, odnosno u rokovima određenim Zakonom o zaštiti od požara (N.N., br. 92/10., 58/93. i 33/05.); (dalje u tekstu: ZOP).

Grafički dio plana za I. i II. kategoriju ugroženosti od požara sadrži podatke o vrsti i količini zapaljivih tekućina i plinova te otrovnih radioaktivnih i eksplozivnih tvari. U grafičkom dijelu plana za I. i II. kategoriju ugroženosti od požara moraju biti prikazana mjesta za uzimanje vode za gašenje požara te mjesta za prekid dovoda energenata u gra-

đevinu i druge nekretnine. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose plan zaštite od požara za svoje područje na temelju procjene ugroženosti od požara, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležne policijske uprave. Procjena ugroženosti i plan zaštite od požara županije temelje se na procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara gradova i općina na području županije. Ministar unutarnjih poslova propisuje uvjete i način izrade te sadržaj planova i procjena ugroženosti. Godišnji provedbeni planovi unapređenja zaštite od požara gradova i općina donose se na temelju godišnjeg provedbenog plana unapređenja zaštite od požara županije na čijem prostoru se nalaze. Godišnji provedbeni plan unapređenja zaštite od požara županije donosi se uz sudjelovanje nadležne policijske uprave i vatrogasne zajednice županije.

Godišnji provedbeni plan unapređenja zaštite od požara može biti dio dugoročnijeg plana unapređenja zaštite od požara. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom godišnje usklađuju planove s novonastalim uvjetima.

DOKUMENTI

Dokumentima zaštite od požara uređuje se organizacija i mjere zaštite od požara na

prostoru prema ZOP-u za koji se donose. Dokumenti zaštite od požara državne razine su:

- Nacionalna strategija zaštite od požara,
- Nacionalni plan djelovanja zaštite od požara,
- Izvješće o stanju zaštite od požara u Republici Hrvatskoj,
- Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

Dokumenti zaštite od požara lokalne i područne (regionalne) razine su planovi zaštite od požara te provedbeni planovi unapređenja zaštite od požara. Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, donosi Nacionalnu strategiju zaštite od požara za razdoblje od najmanje 10 godina. Nacionalna strategija zaštite od požara, osim opisa i analize postojećeg stanja zaštite od požara u Republici Hrvatskoj sadrži i glavne ciljeve, prioritete, međunarodne obveze, pravni okvir te instrumente i mjere provedbe kao i nositelje, odgovornosti i elemente ocjene. Nacionalni plan djelovanja zaštite od požara donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova (dalje u tekstu: Ministarstva) za razdoblje od četiri godine i sadrži osobito: mjere i aktivnosti u području zaštite od požara, način, redoslijed, rokove i nositelje provedbe mjera, projekte, procjenu potrebnih sredstava te analizu troškova i koristi. Hrvatski sabor razmatra četverogodišnje Izvješće o stanju zaštite od požara u Republici Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva, uz prethodno mišljenje Nacionalnog odbora za preventivnu zaštitu i gašenje požara osnovanog prema posebnom propisu i središnjeg tijela državne uprave za vatrogastvo, donosi godišnji program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

Predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom godišnje razmatraju izvješće o stanju zaštite od požara na svojem području i stanju provedbe godišnjeg provedbenog plana unapređenja zaštite od požara za svoje područje. Izvješće o stanju zaštite od požara županije i stanju provedbe godišnjeg provedbenog plana unapređenja zaštite od požara županije dostavlja se Nacionalnom odboru za pre-

ventivnu zaštitu i gašenje požara i središnjem tijelu državne uprave za vatrogastvo. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u donošenju planova osigurati će sudjelovanje javnosti. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uređuju područje zaštite od požara na svojem području u skladu s odredbama ZOP-a i drugih propisa kojima se uređuje područje zaštite od požara te prema vlastitim planovima, potrebama i prosudbama.

PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI U ZAŠTITI OD POŽARA

Prava, obveze i odgovornosti u zaštiti od požara definirane su također ZOP-om. Svaka fizička i pravna osoba, tijelo državne vlasti te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su djelovati na način kojim se ne može izazvati požar. Svaka fizička i pravna osoba, tijela državne vlasti te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: osobe nad kojima se provodi nadzor) dužni su provoditi mjere zaštite od požara utvrđene odredbama ZOP-a i drugim propisima donesenim na temelju njega, planovima i procjenama ugroženosti od požara, odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim općim aktima iz područja zaštite od požara. Svaka fizička i pravna osoba odgovorna je za neprovođenje mjera zaštite od požara, izazivanje požara, kao i za posljedice koje iz toga nastanu u skladu s odredbama ZOP-a i odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu poticati znanstvena istraživanja te izradu stručnih studija, kao i provedbu projekata i programa sigurnih tehnologija i zahvata u prostoru kojima se smanjuje ili sprečava nastanak i širenje požara. Ministarstvo daje prethodno mišljenje na dostavljene stručne studije, projekte i programe koji će se financirati ili sufinancirati iz državnog proračuna. Vlasnici, odnosno korisnici građevina i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su:

- osigurati provedbu mjera propisanih ZOP-om, propisima donesenim na temelju ZOP-a te drugim propisima, planovima, aktima i odlukama iz zaštite od požara na njihovom području i/ili vlasništvu,

- poduzimati mjere za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara, kao i mjere za unapređenje stanja zaštite od požara na svojem vlasništvu uzimajući u obzir ugroženost i stanje zaštite od požara,
- posjedovati vozila, uređaje, opremu, alat i sredstva za dojavu, gašenje i sprečavanje širenja požara na svojem vlasništvu, odnosno na svojem području u količinama, vrsti i na mjestima kako je utvrđeno posebnim propisima te procjenama i planovima zaštite od požara.

Osobe koje imaju posebne ovlasti i odgovornosti u pravnim osobama odgovorne su, u svojem djelokrugu, za provedbu obveza u skladu s odredbama ZOP- a. Ministarstvo na informacijskom sustavu vodi evidenciju i statistiku zaštite od požara. Fizičke i pravne osobe i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su policijskoj upravi, neposredno ili putem Centra 112, prijaviti nastanak požara i sve informacije o požaru. Pravne osobe dužne su voditi evidenciju o požarima na svojem vlasništvu. Sadržaj i način vođenja evidencije propisat će ministar.

UPOZNAVANJE I OSPOSABLJAVANJE ZA ZAŠTITU OD POŽARA

ZOP-om je riješeno pitanje upoznavanja i osposobljavanja. Svatko ima pravo i obvezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje boravi ili radi. Odluku o planu, programu i načinu upoznavanja s opasnostima od požara donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za svoje područje te pravne osobe na svojem vlasništvu. Zbog osiguranja pravodobne i učinko-

vite zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe organiziraju osposobljavanje pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom prema posebnim propisima, o čemu su dužni voditi evidenciju.

PREVENTIVNO POSTUPANJE, OBAVJEŠĆIVANJE I GAŠENJE POČETNIH POŽARA

U cilju održavanja i provjere provedbe preventivnih mjera zaštite od požara jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe održavaju protupožarne vježbe na način i u vremenu koje odredi ministar. Svatko tko primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar odmah će u skladu sa svojim psihofizičkim sposobnostima pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe ili drugu osobu.

Ako navedena osoba nije uspjela otkloniti opasnosti, odnosno ugasiti požar, dužna je obavijestiti Centar 112, najbližu vatrogasnu postrojbu ili policiju, odnosno postupiti prema planu zaštite od požara. Pravne osobe i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su, na način i pod uvjetima utvrđenim zakonom i propisima donesenim na temelju njega te planovima zaštite od požara, svojim alatom, opremom, tehničkim i prijevoznim sredstvima, a fizičke osobe i svojim radom, sudjelovati u gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom.

Đurđica Pavelić, dipl. ing. kem. tehn., Zagreb